

KORRALDUS

19.03.2024 nr DM-122180-15

Keskkonnaloa nr Rapm-022 muutmise korraldus

1. OTSUS

Arvestades alljärgnevat, võttes aluseks maapõueseaduse § 48, § 66 lg 2 p-d 1 ja 2, § 68, lg-d 1, 2 ja 7, veeseaduse, § 191 lg 1, § 187 p 6, keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 41 lg 1 p 4, haldusmenetluse seaduse § 61 ning tuginedes ERA Valduse Aktsiaseltsi 21.03.2023 taotlusele nr T/KL-1017692 ja Märjamaa Vallavolikogu 16.05.2023 otsusele nr 116, otsustab Keskkonnaamet:

1.1 muuta ERA Valduse Aktsiaseltsile (registrikood 10218875, aadress Rapla maakond, Märjamaa vald, Sõtke küla, Metsanurga tn 2, 78318) Tõnumaa turbamaardlas Tõnumaa turbatootmisala mäeeraldisel maavara kaevandamiseks antud keskkonnaluba nr Rapm-022 vastavalt taotlusele järgmiselt:

1.1.1 määrata mäeeraldise teenindusmaa pindalaks 375,32 ha ja mäeeraldise pindalaks 317,02 ha;

1.1.2 lisada mäeeraldise koosseisu plokk 9 (vähelagunenud turba aT) aktiivse tarbevaru kogusega 0 tuh m³ ja kaevandatava varu kogusega 0 tuh m³ ja plokk 10 (hästilagunenud turba aT) aktiivse tarbevaru kogusega 0 tuh m³ ja kaevandatava varu kogusega 0 tuh m³ (kogused seisuga 31.12.2023).

1.1.3 märkida mäeeraldise koosseisus olevate plokkide 1 aT, 2 aT, 5 aT, 6 aT, 7 aR ja 8 aR jääkvaru kogused seisuga 31.12.2023 järgmiselt: plokk 1 aT - 293,17624 tuh m³; plokk 2 aT - 442,60009 tuh m³, plokk 5 aT - 103 tuh m³, plokk 6 aT - 80 tuh m³, plokk 7 aR - 27,22375 tuh m³, plokk 8 aR - 54 tuh m³;

1.1.4 liita maavara kaevandamise keskkonnaloaga nr Rapm-022 vee erikasutuse keskkonnaluba nr L.VV/333771.

1.1.5 lubada keskkonnaloas nr Rapm-022 vee erikasutust Rapla maakonnas Märjamaa vallas Oese külas Tõnumaa turbatootmisala kinnistult (registriosa nr 559637, katastritunnus 88401:003:0036), Vigala-Vanamõisa külas Tõnumaa turbaraba 2 kinnistult (registriosa nr 9017950, katastritunnus 88401:003:0184) turbakaevandusest sademevee juhtimiseks suublasse nelja väljalasuga Männikraavi (Eesti Looduse Infosüsteemi kood VEE1112501), Hansi kraavi (Eesti Looduse Infosüsteemi kood VEE1115302), Annuse kraavi (Eesti Looduse Infosüsteemi kood VEE1112704) ja Rehemetsa kraavi (Eesti Looduse Infosüsteemi kood VEE1114102) kaudu Vigala jõkke (Eesti Looduse Infosüsteemi kood VEE1110400) ning Velise jõkke (Eesti Looduse Infosüsteemi kood

VEE1112700) vee erikasutusloas L.VV/333771 seatud tingimuste alusel, mis on välja toodud käesolevas korralduses.

1.1.6 määrata keskkonnaloas nr Rapm-022 Tõnumaa turbatootmisalalt suublasse juhitud sademeveele lubatud saasteained ja saasteainete kogused (tabel V4), väljalaskme seirenõudes (tabel V7) ja meetmed, mis aitavad vähendada vee erikasutuse mõju nende täitmise tähtajad (tabel V16) ning nõuded teabe esitamiseks loa andjale (tabel V17).

1.2 määrata ja muuta keskkonnaloale nr Rapm-022 kantud kõrvaltingimusi ning lisada juurde järgmiselt:

1.2.1 kõrvaltingimused nr 1, 2, 4, 5 ja 6 jäävad kehtima muutmata sõnastuses

1.2.2 kõrvaltingimus nr 3 sõnastatakse järgmiselt: Turbatootmisalalt ärajuhitavas kuivendusvees seiratavad parameetrid, seire sagedus ja aeg määratakse keskkonnaloa vee eriosas;

1.2.3 kõrvaltingimus nr 7 sõnastatakse järgmiselt: kui turbatootmisega kaasnevad mäeeraldisest 500 m raadiuses asuvate elamute elanike kaebused (Keskkonnaametile või kohalikule omavalitsusele) turbatootmise käigus tekkiva müra ja/või turbatolmu osas, tuleb loa omanikul turbatootmisalalt levivat müra taset ja/või osakeste kontsentratsiooni (PM_{2,5} ja PM₁₀) lähima(te) elumaja(de) juures mõõta. Juhul kui müra tase ja/või osakeste kontsentratsioon ületab mõõtmistulemuste põhjal elumaja(de) juures kehtestatud piirnorme, tuleb loa omanikul leida võimalus mürataseme ja/või turbatolmu leviku vähendamiseks (nt tööaja reguleerimine, kõrghaljastuse rajamine, tuule suunaga arvestamine vmt);

1.3 Seoses vee erikasutusloa liitmisega keskkonnaloaga nr Rapm-022 tunnistada kehtetuks vee erikasutuse keskkonnaluba nr L.VV/333771, alates korralduse jõustumisest.

1.4 Avalikustada ERA Valduse Aktsiaseltsile kuuluva keskkonnaloa nr Rapm-022 muutmine ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded.

2. ASJAOLUD

ERA Valduse Aktsiaselts (registrikood 10218875, aadress Rapla maakond, Märjamaa vald, Sõtke küla, Metsanurga tn 2, 78318) omab Tõnumaa turbatootmisalal turba tootmiseks antud keskkonnaluba nr Rapm-022, mis on antud Keskkonnaameti 20.12.2016 korraldusega nr 1-3/16/3050. Keskkonnaluba nr Rapm-022 kehtub kuni 19.12.2046.

Ettevõtte esitas 18.11.2022 Keskkonnaametile Tõnumaa turbatootmisala keskkonnaloa nr Rapm-022 muutmise taotluse, mis on registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 18.11.2022 dokumendina nr DM-122180-1. Nõuetekohane taotlus on registreeritud KOTKAS 21.03.2023 dokumendina nr DM-122180-7. Taotlus võeti menetlusse Keskkonnaameti 17.04.2023 kirjaga nr DM-122180-8 ning avalikustati Ametlikes Teadaannetes 17.04.2023. Keskkonnaloa muutmise taotlusega sooviti laiendada olemasolevat kehtiva keskkonnaloaga Tõnumaa turbatootmisala mäeeraldise teenindusmaad riigile kuuluvale kinnistule Tõnumaa

turbaraba (katastritunnus 88401:003:0037, registriosa nr 1894937). Samuti korregeeriti mäeeraldise ja mäeeraldise teenindusmaa nii, et mäeeraldise ega mäeeraldise teenindusmaa ei kattuks ümbritsevate eramaadega ning et mäeeraldis vastaks välja ehitatud kuivendusvõrgule. Selle tõttu hõlmab korregeeritud mäeeraldis oseliselt varuplokke 5 aT, 9 aT ja 10 aT.

Olemasolev (kuupäevani 19.12.2046 kehtiva keskkonnaloaga nr Rapm-022 mäeeraldis Tõnumaa turbatootmisala asub Rapla maakonnas Märjamaa vallas riigile kuuluval kinnistul Tõnumaa turbaraba (katastritunnus 88401:003:0036) ja Tõnumaa turbaraba 2 (katastritunnus 88401:003:0184). Hetkel kattub Tõnumaa turbatootmisala mäeeraldis ja selle teenindusmaa ka riivamisi ümbruskonna kinnistutega nagu näiteks Märjamaa metskond 221 (katastritunnus 88401:001:0371), Käära (katastritunnus 88401:003:0160) ja Vanakubja (katastritunnus 88402:001:0842). Olemasoleva mäeeraldise pindala on 317,03 ha ja selle teenindusmaa pindala on 372,06 ha, hõlmates täielikult Tõnuma turbamaardla (registrikaart nr 245) vähelagunenud turba aktiivse tarbevaru 1 ja 6 plokke, hästilagunenud turba aktiivse tarbevaru 2 ja 5 plokke, kaevandatavaks ja kasutatavaks tunnistatud vähelagunenud turba aktiivse reservvaru 7 plokki ning hästilagunenud turba aktiivse reservvaru 8 plokki.

Seisuga 31.12.2023 oli olemasoleva Tõnumaa turbatootmisalaga seotud varuplokkide jääkvaru järgmine:

- 1 plokk - vähelagunenud turvas, aktiivne tarbevaru: 293,17624 tuh m³;
- 2 plokk - hästilagunenud turvas, aktiivne tarbevaru: 442,60009 tuh m³;
- 5 plokk - hästilagunenud turvas, aktiivne tarbevaru: 103 tuh m³;
- 6 plokk - vähelagunenud turvas, aktiivne tarbevaru: 80 tuh m³;
- 7 plokk - vähelagunenud turvas, aktiivne reservvaru: 27,22375 tuh m³;
- 8 plokk - hästilagunenud turvas, aktiivne tarbevaru: 54 tuh m³.

Liidetava varuploki varu kogus seisuga 31.12.2023 on järgmine:

- 9 plokk - vähelagunenud turvas, aktiivne tarbevaru: 0 tuh m³;
- 10 plokk - hästilagunenud turva, aktiivne tarbevaru: 0 tuh m³.

9 ja 10 plokki kogused 0 tuh m³ tulenevad varu koguse ümardamisest täistuhandeni.

Seisuga 16.01.2023 oli kaevandatava varu kogus kokku 902 tuh m³.

Keskkonnaamet kontrollis taotleja esitatud taotlusmaterjalid vastavust maapõueseaduses (edaspidi *MaaPS*), veeseaduses (edaspidi *VeeS*), Keskkonnaseadustiku üldosa seadus (edaspidi *KeÜS*) ja Keskkonnaministri 23.10.2019 määruses nr 56 „Keskkonnaloa taotlusele esitatavad täpsustavad nõuded ja loa andmise kord ning keskkonnaloa taotluse ja loa andmekoosseis“ sätestatud nõuetele ning pidas andmeid piisavaks taotluse menetlemiseks.

Riigilõiv 500 eurot on tasutud 18.11.2022 riigilõivuseaduse § 136² lg 6 kohaselt.

Keskkonnaloa taotlus on kontrollitud maavarade registri vastutav töötleja (Maa-ameti

22.11.2022 kiri nr 9-3/22/20095-2, registreeritud KOTKAS 22.11.2022 dokumendina nr DM-122180-2; Maa-ameti 14.02.2023 kiri nr 9-3/22/20095-4; registreeritud KOTKAS 14.02.2023 dokumendina nr DM-122180-5).

Taotletava mäeeraldise teenindusmaa külgneb lääneservas vahetult maaparandussüsteemiga, mille kood maaparandussüsteemide registris on 5111270010150002. Taotletava mäeeraldise teenindusmaa lääneosas asub puurkaev (Eesti looduse infosüsteemi kood PRK0016467; kaitsevöönd 10 m objektist) Taotletava mäeeraldise teenindusmaa lääneosas asub alajaam ja jaotusseade Tõnumaa:(Märjamaa) (VID kood M1392943, kaitsevöönd 2 m objektist). Taotletava mäeeraldise teenindusmaa lääneosale ulatub kuni 1,4 m ulatuses 1-20 kV pingega elektriõhuliin KONOVERE:VIG (VID kood K4091776; kaitsevöönd 10 m).

Taotletava mäeeraldise teenindusmaa serv külgneb vahetult I kategooria kaitsealuse liigi *Haliaeetus albicilla* (merikotkas) elupaigaga (EELIS kood KLO9128886). Taotletava mäeeraldise servast jääb elupaik ~16,7 m kaugusele. Taotletav mäeeraldis ning selle teenindusmaa külgnevad ka vahetult II kategooria kaitsealuse liigi *Accipiter gentilis* (kanakull) elupaigaga (EELIS kood KLO9112952) ning taotletava mäeeraldise teenindusmaa külgneb ka vahetult Tõnumaa kanakulli püsielupaigaga (EELIS kood PLO1001432). Taotletav mäeeraldis jääb püsielupaigast ~9,0 m kaugusele.

Lisaks soovitakse vee erikasutuseks väljastatud keskkonnaluba nr L.VV/333771 liita maavara kaevandamise keskkonnaloaga nr Rapm-022. Vee erikasutuse keskkonnaluba nr L.VV/333771 on väljastatud sademevee suublasse juhtimiseks. Keskkonnaluba on kohustuslik kui juhitakse sademevett suublasse turbatööstusmaalt (VeeS § 187 p 6).

Vee erikasutusluba L.VV/333771 kehtivusajaga 01.01.2020 kuni 19.12.2046 anti 09.12.2019 Rapla maakonnas Märjamaa vallas Oese külas Tõnumaa turbatootmisala kinnistult (registriosa nr 559637, katastritunnus 88401:003:0036), Vigala-Vanamõisa külas Tõnumaa turbaraba 2 kinnistult (registriosa nr 9017950, katastritunnus 88401:003:0184) turbakaevandusest sademevee juhtimiseks suublasse nelja väljalasuga. Vee erikasutusloa nr L.VV/333771 kaevandamisloaga nr Rapm-022 liitmisel kaotab vee erikasutusluba nr L.VV/333771 kehtivuse.

2.2. Keskkonnaloa muutmise taotluse ning otsuse eelnõu avalikustamine ning menetlusosaliste teavitamine

KeÜS § 47 lg 2 kohaselt avaldatakse keskkonnaloa taotluse menetlusse võtmise kohta teade väljaandes Ametlikud Teadaanded ja kohalikus või maakondlikus ajalehes. Teate võib jätta kohalikus või maakondlikus ajalehes avaldamata, kui kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi.

Keskkonnaamet jättis keskkonnaloa muutmise taotluse menetlusse võtmise teate avalikustamata kohalikus või maakondlikus ajalehes, kuna kavandatav tegevus on väikese mõjuga ja sellega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on väike ning kavandatud tegevuse vastu puudub piisav avalik huvi.

Keskkonnaloa muutmise taotlus on 17.04.2023 avalikustatud ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded. Keskkonnaamet teavitas 17.04.2023 kirjaga nr DM-122180-8 keskkonnaloa muutmise taotluse esitamisest ja avatud menetluse algatamisest KeÜS § 46 lg 1 p-des 1 ja 2 nimetatud isikuid. Kuni loa muutmise või muutmisest keeldumise otsuse tegemiseni on igapäevane õigus esitada taotluse kohta ettepanekuid ja vastuväiteid.

KeÜS § 47 lg 6 sätestab, et kui sama paragrahvi lg-s 1 nimetatud taotluse menetlusse võtmise teates ei avaldatud keskkonnaloa taotluse ja selle kohta antava haldusakti eelnõu väljapaneku aega ja kohta või seisukoha ning küsimuste esitamise tähtaega ja adressaati, avaldatakse nende andmetega teade vastavalt käesoleva paragrahvi lg-des 2 ja 2¹ sätestatud nõuetele viivitamata pärast haldusakti eelnõu valmimist. KeÜS § 47 lg 2 sätestab, et teate võib jätta kohalikus või maakondlikus ajalehes avaldamata, kui kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi.

Keskkonnaamet jättis keskkonnaloa muutmise taotluse kohta antava haldusakti eelnõu teate kohalikus või maakondlikus ajalehes avalikustamata, kuna kavandatav tegevus on väikese mõjuga ja sellega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on väike ning antud tegevuse vastu puudub piisav avalik huvi.

KeÜS § 47 lg 2, haldusmenetluse seaduse (HMS) § 48 ja § 49 lg-te 1 ja 2 alusel pani Keskkonnaamet 08.02.2024 õigusakti eelnõu koos seletuskirja ja taotlusele lisatud ning menetluse käigus haldusorganile esitatud või tema poolt koostatud muude asjasse puutuvate oluliste dokumentidega avalikkusele tutvumiseks välja ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded, määrates ettepanekute ja vastuväidete esitamise võimaluse teates märgitud tähtaja jooksul. Lisaks teavitati asjast huvitatud isikuid 07.02.2024 kirjaga nr DM-122180-12.

Eelnõu avalikustamise käigus ettepanekuid ja vastuväiteid ei esitatud. Maa-amet palus oma 19.02.2024 kirjaga nr 9-3/22/20095-7 (registreeritud KOTKAS 19.02.2024 dokumendina nr DM-122180-13) parandada taotletava maavaravaru kogused keskkonnamõjude hindamise algatamata jätmise otsuses, millega Keskkonnaamet nõustus.

Vastavalt HMS § 40 lg-le 1 peab loa andja andma enne haldusakti väljastamist menetlusosalisele võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited. Keskkonnaamet küsis 07.02.2024 kirjaga nr DM-122180-12 ERA Valduse Aktsiaseltsi arvamust või vastuväiteid keskkonnaloa andmise otsuse ja loa eelnõule 30 päeva jooksul kirja saamisest, hiljemalt kuupäevaks 11.03.2024.

ERA Valduse Aktsiaselts määratud tähtaja jooksul ei vastanud.

2.3. Keskkonnamõju hindamise vajalikkuse üle otsustamine

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi *KeHJS*) § 3 kohaselt hinnatakse keskkonnamõju, kui taotletakse tegevusluba või selle muutmist ning kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju. KeHJS § 11 lg-te 3 ja 4 kohaselt on keskkonnamõju hindamine (edaspidi *KMH*) kohustuslik KeHJS § 6 lg 1 tegevuste

korral, KeHJS § 6 lg-s 2 nimetatud tegevuste korral tuleb kaaluda KMH algatamist või algatamata jätmist, lisades otsusele KeHJS § 6 lg 3 kohase eelhindamise tulemused. KeHJS § 6 lg 1 kohaselt ei kuulu ettevõtte poolt taotletav tegevus olulise keskkonnamõjuga tegevuste loetelusse. Kavandatav tegevus kuulub KeHJS § 6 lg 2 p-s 2 nimetatud tegevusvaldkonda, mille täpsustatud loetelu on kehtestatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005. a määruses nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu” (edaspidi *KMH määrus*).

KMH määruse § 1 lg 1 ja § 3 p 4 kohaselt peab otsustaja andma eelhindangu selle kohta, kas pealmaakaevandamine kuni 25 hektari suurusel alal on eeldatavalt olulise keskkonnamõjuga tegevus või mitte ning otsustama KMH algatamise või algatamata jätmise üle.

Keskkonnaamet otsustas 13.03.2024 kirjaga nr DM-122180-14 „Tõnumaa turbamaardla Tõnumaa turbatootmisala maavara kaevandamise keskkonnakaitsetloa nr Rapm-022 muutmise taotlusele keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise“ jätta algatamata KMH Tõnumaa turbatootmisala keskkonnaloa muutmise taotlusele. Kavandatava tegevuse keskkonnameetmed ebasoodsa keskkonnamõju vältimiseks või leevendamiseks tuuakse välja keskkonnaloa kõrvaltingimustena (vt p 3.3.).

3. KAALUTLUSED

3.1 Õiguslik alus

Korralduse ja sellega antava keskkonnaloa nr KMIN-086 muutmisel on võetud aluseks HMS, VeeS, MaaPS, KeÜS ja selle alamaktide ning teiste keskkonnavaldkonda reguleerivate õigusaktide nõuded.

Korralduse otsustava osa punktiga 1.1 muudetakse keskkonnaluba nr Rapm-022 vastavalt ERA Valduse Aktsiaseltsi 21.03.2023 esitatud taotlusele nr T/KL-1017692. Keskkonnaluba nr Rapm-022 annab ettevõttele õiguse alljärgnevalt:

- maavara kaevandamine
- vee erikasutus

KeÜS § 41 lg 4 sätestab, et kui tegevused on omavahel ruumiliselt või tehnoloogiliselt seotud, antakse nendeks tegevusteks üks keskkonnaluba. ERA Valduse Aktsiaselts põhitegevusalaks on turba tootmine (EMTAK: 08921). Ettevõtte põhitegevusega ehk turba tootmisega kaasneb vee erikasutus kuivendusvee/sademevee suublasse juhtimisega, seega on tegevused seotud omavahel nii ruumiliselt kui tehnoloogiliselt.

KeÜS § 62¹⁰ lg 2 sätestab, et enne 2020. aasta 1. jaanuari välja antud jäätmeloa, vee erikasutusloa, veeloa, õhusaasteloa ja kaevandamisloa vormistab loa andja mõistliku aja jooksul KeÜS § 53 lg 3 alusel kehtestatud andmekoosseisuga keskkonnaloaks. Kuna turba tootmisalalt liigvee suublasse juhtimine kaasneb maavara kaevandamisega vormistab Keskkonnaamet ERA Valduse Aktsiaselts vee erikasutuseks ning maavara kaevandamiseks ühtse keskkonnaloa nr

Rapm-022. Vee erikasutusloas toimub Tõnumaa turbatootmisalalt kuivendusvee suublasse juhtimine läbi nelja väljalasu.

Jäätmeseaduse (edaspidi *JäätS*) § 7¹ lg 1 kohaselt loetakse kaevandamisjäätmeks jäätmed, mis on tekkinud maavarade uuringute, maavarade kaevandamise, rikastamise ja ladustamise ning kaevandamise töö tulemusena. Taotluse kohaselt kogu sugekiht kasutatakse ära teede aluste täiteks, auna aluste ette valmistamisel ning varasemalt ammendatud tootmisalade korrastamisel. Kännud realiseeritakse töötlemata küttepuiduna või kasutatakse ära tootmisala taristu loomisel. Eelnevast tulenevalt jäätmed ei teki ja jäätmete eriosa ei lisata keskkonnaloale nr Rapm-022. Keskkonnaamet märgib, et kui tegevuse käigus edaspidi selgub, et kaevandamisjäätmekava ning vajadusel taotleda keskkonnaluba ka jäätmete käitlemiseks.

Taotlusest tuleneva info põhjal kujuneb õhku paisatavaks osakeste heitkoguseks 0,530 tonni aastas, millest peenosakesed moodustavad 0,346 tonni aastas ja eriti peened osakesed 0,243 tonni aastas. Selle info põhjal ei ületa osakeste heitkogus summaarselt keskkonnaministri 14.12.2016 määruses nr 67 „Tegevuse künnisvõimsused ja saasteainete heidete künniskogused, millest alates on käitise tegevuse jaoks nõutav õhusaasteluba“ kehtestatud osakeste künniskogust 1 tonn aastas, seega õhusaasteloa taotlemine ei olnud vajalik.

3.2 Täiendavad kaalutlused keskkonnaloa muutmisel

3.2.1 Maavara kaevandamine

MaaPS § 1 lg 3 kohaselt kohaldatakse kaevandamisloa andmise ja muutmise menetlusele HMS avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi. MaaPS § 1 lg 4 järgi kohaldatakse maavara kaevandamise keskkonnaloa andmise ja muutmise menetlusele KeÜS 5. peatükki, arvestades MaaPS-i erisusi.

MaaPS § 49 lg 1 kohaselt esitab taotleja kaevandamise keskkonnaloa saamiseks loa andjale taotluse.

MaaPS § 48 kohaselt annab kaevandamise keskkonnaloa Keskkonnaamet.

Keskkonnakaitselised piirangud kaevandamiseks taotletaval alal puuduvad. Kohaliku omavalitsuse üksus on loa muutmise taotlusega nõustunud.

Eeltoodud kaalutluste alusel loeb Keskkonnaamet mäeeraldise laiendamise taotluse vastavaks MaaPS § 68 lg-le 1. MaaPS § 49 lg 6 kohaselt saadab keskkonnaloa andja kaevandamise keskkonnaloa taotluse arvamuse saamiseks kavandatava kaevandamiskoha kohaliku omavalitsuse üksusele, kes esitab oma arvamuse kirjalikult kahe kuu jooksul taotluse saamisest arvates. Taotlus on edastatud Märjamaa Vallavalitsusele 17.04.2023 kirjaga nr DM-122180-9. Märjamaa Vallavolikogu nõustus 16.05.2023 otsusega nr 116 (registreeritud KOTKAS

18.05.2023 dokumendina nr DM-122180-11; edaspidi *Märjamaa valla otsus nr 116*) keskkonnaloa muutmisega.

Loa andja kohustus on selgitada välja kõik asjaolud, millel on otsuse tegemisel määrav tähtsus. Menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal on vajalik välja selgitada, kas konkreetse loa taotluse puhul esineb hetkel kehtiva MaaPS §-s 55 sätestatud loa andmisest keeldumise aluseid. Luba antakse, kui keeldumiseks ei esine seaduses sätestatud kaalukat põhjust. Loa andmisest keeldumise alused selgitab välja loa andja.

MaaPS § 55 lg 2 p-des 1-9 ja lg 3 p-des 2-3 toodud asjaolusid Tõnumaa turbatootmisala mäeeraldise, mäeeraldise teenindusmaa või nende asukohaga seoses ei esine, seega ei ole nimetatud punkte keeldumise alusena asjakohane käsitleda.

MaaPS § 55 lg 2 p 10 sätestab, et keskkonnaloa andmisest keeldutakse, kui kaevandamine on vastuolus riigi huviga. Riigi huvi on käsitletud Riigikogus 06.06.2017 vastu võetud strateegiadokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“. Keskkonnaamet on hinnanud esitatud taotluse materjale ja menetluse käigus kogutud andmeid ning leidnud, et teadaolevalt käesoleva loa andmisega ei minda vastuollu riigi huviga. Seega ei esine MaaPS § 55 lg 2 p 10 kohast keeldumise alust. MaaPS § 55 lg 2 p 11 sätestab, et keskkonnaloa andmisest keeldutakse, kui kohaliku omavalitsuse üksus ei ole nõus keskkonnaloa andmisega. Märjamaa Vallavolikogu nõustus keskkonnaloa muutmisega. Seega ei esine MaaPS § 55 lg 2 p 11 kohast keeldumise alust.

MaaPS § 55 lg 2 p 12 sätestab, et keskkonnaloa andmisest keeldutakse, kui taotletava keskkonnaloa alusel tehtavad tööd võivad oluliselt ebasoodsalt mõjutada kaitstavat loodusobjekti ja seda ebasoodsat mõju ei saa muul viisil vältida kui loa andmisest keeldumisega. Keskkonnaameti 13.03.2024 kirjaga nr DM-122180-14 kinnitatud KMH eelhinnangu järelendus oli, et kavandatava tegevusega ei kaasne olulist keskkonnamõju.

MaaPS § 55 lg 3 p 1 sätestab, et kaevandamisloa andmisest võib keelduda, kui taotlejale on määratud rohkem kui üks karistus kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest ja selle andmed ei ole karistusregistrist kustutatud. Keeldumise alus on kontrollitud menetluse käigus. ERA Valduse Aktsiaselts ei ole seisuga 06.02.2024 karistusregistrisse kantud kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest.

Maavara kaevandamiseks ja töötlemiseks kasutatava maa katastriüksuse sihtotstarve määramise ja muutmise nõuded on sätestatud maakatastriseaduses.

3.2.2 Vee erikasutus

3.2.2.1 Lubatav tegevus

Korralduse otsustava osa punkt 1.1.5. annab õiguse turbatööstusmaalt sademevee suublasse juhtimiseks (VeeS § 187 p 6).

3.2.2.2 Nõuded sademevee juhtimiseks suublasse

VeeS § 2 lg 2 koostoimes KeÜS § 41 lg 1 p-ga 1 on vee erikasutuse aluseks keskkonnaluba.

Veeluba on kohustuslik, kui juhitakse sademevett suublasse jäätmekäitlusmaalt, tööstuse territooriumilt, sadamaehitiste maalt, turbatööstusmaalt ja muudest kohtadest, kus on saastatuse risk või oht veekogu seisundile (VeeS § 187 p 6). Ettevõtte juhib turbatööstusmaalt sademevett suublasse Rapla maakonnas Märjamaa vallas Oese külas Tõnumaa turbatootmisala kinnistult (registriosa nr 559637, katastritunnus 88401:003:0036), Vigala-Vanamõisa külas Tõnumaa turbaraba 2 kinnistult (registriosa nr 9017950, katastritunnus 88401:003:0184). Ettevõttele on väljastatud 09.12.2019 vee erikasutuseks keskkonnaluba Keskkonnaameti korraldusega nr 1-3/19/2353 „Vee erikasutusloa nr L.VV/333771 andmine“.

Kavandatava tegevuse eelduseks on kuiv rabapind, mille saavutamiseks on rajatud või rajatakse turbaväljakutele kuivenduskraavid vahekaugusega ~20 m. Tootmisväljakutelt voolab kuivendusvesi ümber tootmisala rajatud kogujakraavidesse. Turbatootmisala põhjapiiri juurest juhitakse kuivendusveed pärast settebasseini S-1 Tõnumaa turbatootmisala väljalasu 1 (RA401) kaudu Männikraavi (Eesti Looduse Infosüsteemi (edaspidi *EELIS*) kood VEE1112501), mis suubub Laasi kraavi (ehk Sipelga kraav; EELIS kood VEE1112500) ja jõuab Vigala jõkke (EELIS kood VEE1110400). Turbatootmisala läänepiiri juurest juhitakse kuivendusveed pärast settebasseini S-2 Tõnumaa turbatootmisala väljalasu 2 (RA402) kaudu Hansi kraavi (EELIS kood VEE1115302), mis suubub Oese peakraavi (EELIS kood VEE1115300) ja jõuab Velise jõkke (EELIS kood VEE1112700). Turbatootmisala lõunapiiri juurest juhitakse kuivendusveed 57,15 ha suuruselt valgalalt pärast settebasseini S-3 Tõnumaa turbatootmisala väljalasu 3 (RA403) kaudu läbi Annuse kraavi (EELIS kood VEE1112704) Velise jõkke (EELIS kood VEE1112700). Ning 102,26 ha juhitakse kuivendusveed settebasseini S-4 Tõnumaa turbatootmisala väljalasu 4 (RA404) kaudu Rehemetsa kraavi (EELIS kood VEE1114102), mis suubub Araste oja (EELIS kood VEE1044415), mis suubub Tamma oja (EELIS kood VEE1114100) ja jõuab omakorda Velise jõkke (EELIS kood VEE1112700).

VeeS § 18 lg 2 kohaselt ei peeta heitveeks sademevett, kaevandusvett, karjäärivett, jahutusvett, maaparandussüsteemis voolavat vett ega vesiviljeluses ja hüdroenergia tootmises kasutatavat vett.

VeeS § 130 lg 2 (jõustus 01.10.2019) alusel kehtestatud keskkonnaministri 08.11.2019 määruse nr 61 „Nõuded reovee puhastamise ning heit-, sademe-, kaevandus-, karjääri- ja jahutusvee suublasse juhtimise kohta, nõuetele vastavuse hindamise meetmed ning saasteainesisalduse piirväärtused“ (edaspidi *määrus nr 61*) § 7 lg 7 kohaselt on sademeveele kohustuslik loaga määrata vähemalt heljumi- ja naftasaaduste sisalduse ning biokeemilise hapnikutarbe piirväärtused koos vastava seirekohustusega. Muud määruse nr 61 lisas 1 nimetatud saastenäitajate piirväärtused ja seirenõuded määratakse loas sademevee päritolu ja riskihinnangu põhjal. Turbakaevandusest ärajuhitavale sademeveele on kohustuslik loaga määrata lisaks § 7 lg-s 7 nimetatule ka üldlämmastiku ja üldfosfori sisalduse piirväärtused koos vastava seirekohustusega.

Suublasse juhitud sademevesi peab vastama määruse nr 61 lisas 1 toodud piirväärtustele (VeeS § 129 lg 4). Sademeveekanalisatsioonist tohib sademeveelaskme kaudu suublasse juhtida sademevett, mille saastenäitajad ei ületa määruse nr 61 lisas 1 sätestatud piirväärtusi, mis kehtivad reoveekogumisala kohta, mille koormus on 2000–9999 inimekvivalenti (edaspidi *ie*), välja arvatud heljumisisaldus, mis ei tohi ületada 40 mg/l ja naftasaaduste sisaldus, mis ei tohi ületada 5 mg/l (määrus nr 61 § 7 lg 1).

Määruse nr 61 kohaselt kohalduvad turbakaevandusest ärajuhitavale sademeveele § 7 lg 1 nimetatud piirväärtused (BHT₇ – 15 mg/l, Püld – 1 mg/l, Nüld – 45 mg/l).

Turbatootmisalalt ärajuhitava kuivendusvee aasta keskmised arvututuslikud kogused on järgmised - Männikraavi juhitakse 211 000 m³/aastas, Hansi kraavi juhitakse 236 000 m³/a, Annuse kraavi juhitakse 162 000 m³/a ning Rehemetsa kraav 290 000 m³/aastas. Kuna turbatootmisalalt ärajuhitav vesi moodustub peamiselt sademete ja lume sulamise veest, siis sõltub aastaringne vee hulga kõikumine sademete hulgast ja ilmastikust.

Vee erikasutaja peab tagama vee juhtimisel suublasse loaga seatud piirmääradele vastavuse. Veeproovide mittevastavuse korral tuleb loa omajal kasutusele võtta asjakohased meetmed, tagamaks sademevee vastavuse loas kehtestatud piirmääradeni. Reostusnäitajate seire tulemuste mittevastavusel loas kehtestatud piirmääradele on loa andjal õigus esitada loa saajale rangemad nõuded ja/või täiendavad tingimused.

3.2.2.3 Proovivõtu- ja analüüsinõuded

Kui hinnatakse sademevee saasteainete sisaldust, määratakse suublasse juhitava kasutatud vee proovivõtu sagedus loaga (määrus nr 61 § 16 lg 1).

Proovivõtu sagedus ja koht sademevee korral saastenäitajate määramiseks täpsustatakse loas. Sademevee proove tuleb võtta vähemalt üks kord aastas, kuid loa andja ei tohi loaga määrata proovivõtu sageduseks rohkem kui üks kord kvartalis. Loa omaja võib vajaduse korral võtta proove sagedamini, kui on loaga nõutud, ja arvestada kvartali jooksul võetud proovide keskmist tulemust (määrus nr 61 § 16 lg 5). Kuivendusvee väljalaskmete proovi võtmise sageduseks määratakse üks kord poolaastas, kui on turbatootmise aktiivne periood (II ja III kvartal).

Esinduslikke proove peab olema võimalik võtta suublasse juhitavast sademeveest (määrus nr 61 § 14 lg 2).

Proovi võtmisel tuleb tagada proovi esinduslikkus ning proovi võtmine peab vastama VeeS § 236 lg 7 alusel kehtestatud proovivõtumeetoditele (määrus nr 61 § 14 lg 6).

Sademeveeproov tuleb võtta vooluhulgaga proportsionaalse või ajas keskmistatud proovina (määrus nr 61 § 14 lg 8). Loa omaja võetav sademevee omaseire proov võib olla punktproov, kui see on võetud 30 minuti jooksul pärast sademevee äravoolu algust (määruse nr 61 § 14 lg 9).

Keskkonnaloaga nõutav omaseire kuulub veeuuringu alla. Veeuuring VeeS tähenduses on vee, vee-elustiku, veekogu põhjasette, pinnase ja reoveesette ning naftasaaduste ja muude saastavate ainete proovi võtmine ja analüüsimine veeseisundi hindamise, saastatuse kindlakstegemise,

veeloa taotluse ja selle lisade kontrollimise, veeloa omaja üle tehtava kontrollseire, keskkonnatasu arvutamise ning veeloa nõutava omaseire eesmärgil (VeeS § 236 lg 2).

Kui proove võetakse veeuuringu või joogiveeuuringu käigus, peab proovivõtja olema atesteeritud vastavas valdkonnas käesoleva paragrahvi lg 5 alusel kehtestatud korra kohaselt, kasutama veeuuringu või joogiveeuuringu eesmärgiga sobivaid mõõte- ja proovivõtuvahendeid ning järgima asjakohast mõõtemetoodikat (VeeS § 243 lg 1). Atesteerimisele kuuluvad proovivõtuvaldkonnad määrab ning proovivõtjale esitatavad nõuded, õppeprogrammi, atesteerimise korra, atesteerimistunnistuse vormi ja atesteerimiskomisjoni töökorra kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega „Atesteerimisele kuuluvad proovivõtuvaldkonnad, proovivõtjale esitatavad nõuded, õppeprogramm, atesteerimise kord, atesteerimistunnistuse vorm ja atesteerimiskomisjoni töökord“ (VeeS § 243 lg 5). Sademevee valdkond ei ole nimetatud määruses välja toodud. Valdkonnas, milles proovivõtjaid ei atesteerita, peab proovivõtja proovivõtul järgima asjaomase proovivõtuvaldkonna tunnustatud meetodit ja tagama, et saadud tulemuste jälgitavus on tõendatud (VeeS § 243 lg 2).

Sademevee seirearuanded tuleb esitada KOTKAS-s.

Kui seire tulemusel või muul viisil selgub, et keskkonnaloaga lubatud tegevusega kaasneb keskkonnoaht või oluline keskkonnoahäiring, võib Keskkonnaamet KeÜS § 59 lg 1 p 2 alusel algetada keskkonnaloa muutmise menetluse, et seada täiendavaid tingimusi või piiranguid. Täiendavalt on Keskkonnaametil KeÜS § 62 lg 2 p 2 alusel õigus keskkonnaluba kehtetuks tunnistada juhul, kui loa omaja ei täida loaga või õigusaktiga sätestatud nõudeid.

3.2.2.4 Kaalutlus veemajanduskava rakendamiseks

Tootmisväljakutelt voolab kuivendusvesi ümber tootmisala rajatud kogujakraavidesse. Turbatootmisala põhjapiiri juurest juhitakse kuivendusveed pärast settebasseini S-1 Tõnumaa turbatootmisala väljalasu 1 (RA401) kaudu Männikraavi (EELIS kood VEE1112501), mis suubub ca 120 m pärast Laasi kraavi (ehk Sipelga kraav; EELIS kood VEE1112500) ja jõuab ca 3,4 km pärast Vigala jõkke (EELIS kood VEE1110400).

Vigala jõel on moodustatud keskkonnaministri 16.04.2020 määruse nr 19 „Pinnaveekogumite nimekiri, pinnaveekogumite ja territoriaal mere seisundiklasside määramise kord, pinnaveekogumite ökoloogiliste seisundiklasside kvaliteedinäitajate väärtused ja pinnaveekogumiga hõlmamata veekogude kvaliteedinäitajate väärtused“ (edaspidi *määrus nr 19*) lisas 1 kolm vooluveekogumit: Vigala lähtest Kuusiku jõeni (Vigala_1), Vigala Kuusiku jõest Velise jõeni (Vigala_2) ja Vigala Velise jõest suudmeni (Vigala_3). Tõnumaa turbatootmisala väljalaskme 1 kuivendusveed juhitakse Vigala_2 vooluveekogumisse. Keskkonnaministri 07.10.2022 käskkirjaga nr 357 „Veemajanduskavad ja meetmeprogramm lisadega“^[1] (2022-2027) on kinnitatud Lääne-Eesti vesikonna veemajanduskava 2022-2027 (edaspidi *VMK*). VMK kohaselt on Vigala_2 vooluveekogumi seisund hinnatud kesiseks, põhjuseks paisud. Veemajanduskomisjonile esitatud seletuskirja lisatabel Eesti pinnaveekogumite seisundi 2021. a vahetunnangu kohta „Eesti veekogumite koondseisundi, ökoloogilise seisundi või ökoloogilise potentsiaali ja keemilise seisundi 2021.a. ajakohastatud hinnang“ kohaselt oli Vigala_2 (1110400_2) koondseisund 2021. aastal hea^[2]. OÜ Eesti

Keskkonnauuringute Keskuse poolt operatiivseire käigus 2021. aasta kalastiku seire andmete põhjal hinnati Vigala_2 vooluveekogumi kalastiku seisund heaks.

Turbatootmisala läänepiiri juurest juhitakse kuivendusveed pärast settebasseini S-2 Tõnumaa turbatootmisala väljalasu 2 (RA402) kaudu Hansi kraavi (EELIS kood VEE1115302), mis suubub ca 980 m pärast Oese peakraavi (EELIS kood VEE1115300) ja jõuab ca 5,6 km pärast Velise jõkke (EELIS kood VEE1112700). Turbatootmisala lõunapiiri juurest juhitakse kuivendusveed 57,15 ha suuruselt valgalalt pärast settebasseini S-3 Tõnumaa turbatootmisala väljalasu 3 (RA403) kaudu läbi Annuse kraavi (EELIS kood VEE1112704) ca 1,1 km pärast Velise jõkke (EELIS kood VEE1112700). Ning 102,26 ha juhitakse kuivendusveed settebasseini S-4 Tõnumaa turbatootmisala väljalasu 4 (RA404) kaudu Rehemetsa kraavi (EELIS kood VEE1114102), mis suubub ca 400 m pärast Araste oja (EELIS kood VEE1044415), mis suubub ca 1,3 km pärast Tamma oja (EELIS kood VEE1114100) ja jõuab omakorda ca 1,3 km pärast Velise jõkke (EELIS kood VEE1112700).

Hansu kraavil, Oese peakraavil, Annuse kraavil, Rehemetsa kraavil, Araste ojal ja Tamma ojal ei ole moodustatud vooluveekogumeid.

Velise jõel on määruse nr 19 lisas 1 kaks vooluveekogumit: Velise lähtest Nurtu jõeni (Velise_1) ja Velise Nurtu jõest suudmeni (Velise_2). Tõnumaa turbatootmisala väljalasud 2, 3 ja 4 juhitakse Velise_2 vooluveekogumisse. Velise_2 vooluveekogumid on VMK kohaselt heas seisundis. Veemajanduskomisjonile esitatud seletuskirja lisatabel Eesti pinnaveekogumite seisundi 2021. a vahehindangu kohta „Eesti veekogumite koondseisundi, ökoloogilise seisundi või ökoloogilise potentsiaali ja keemilise seisundi 2021.a. ajakohastatud hinnang“ kohaselt oli Velise_2 (1112700_2) koondseisund 2021. aastal hea[3].

VeeS § 31 p 2 kohaselt tuleb vältida veeökosüsteemide, nendest sõltuvate maismaaökosüsteemide ja märgalade seisundi halvenemist ning parandada nende seisundit. VeeS § 32 lg 1 kohaselt on pinnavee kaitse eesmärk pinnaveekogumite, sealhulgas tehisveekogumite, tugevasti muudetud veekogumite ning pinnaveekogumiga hõlmamata veekogude, sealhulgas territoriaalmere, vähemalt hea seisund. VeeS § 129 lg 5 ja määruse nr 61 § 10 lg 1 kohaselt määratakse suubla seire keskkonnaloas.

VeeS § 129 lg 5 ja määruse 61 § 10 lg 1 kohaselt määratakse suublaseire veeloas. Kuigi Vigala_2 vooluveekogum on kesises seisundis ja VMK meetmeprogrammi lisa 1 põhjal tuleb Vigala_2 vooluveekogumil saasteainete koormuses piirata, siis väljalasust jõuab sademevesi Vigala_2 vooluveekogumisse alles pärast 3,4 km ja lisaks suubub Laasi kraavi pärast kuivendusvee väljalasku maaparandussüsteemi kraave, mistõttu ei määrata keskkonnaloas suublaseire Vigala jõele. Velise_2 vooluveekogumi seisund on hea ja sademevett ei juhita otse Velise_2 vooluveekogumisse ja seega ei määrata Velise jõele keskkonnaloas suubla seiret. Juhul kui peaks selguma, et Tõnumaa turbamaardla väljalasu kaudu kuivendusvee juhtimisega halveneb Vigala jõe või Velise jõe seisund on loa andjal õigus nõuda täiendavate meetmete kasutusele võtmist ja suublaseire lisa tingimuste määramist.

3.2.2.5 Keskkonnatasu rakendamine

Keskkonnatasude seaduse (edaspidi *KeTS*) § 31 lg 1 alusel on keskkonnatasu arvutamise kohustus loodusvara kasutajal, saasteainete veekogusse, põhjavette või pinnasesse heitjal. Saasteainete heitmisel veekogusse, põhjavette või pinnasesse rakendatakse KeTS § 17. Arvutustes tuleb lähtuda KeTS § 32 lg 6, mille kohaselt saastetasu arvutatakse mõõdetud või arvutatud saasteainete koguste järgi. Saastetasu arvutamisel võetakse aluseks suublasse juhitud saasteainete kogus, mis saadakse läbi kvartaalse tegeliku sademevee voolhulga ja suublasse juhitud saasteainete kontsentratsiooni korrutise.

Isik esitab andmed suublasse juhitava vee kohta deklaratiivselt (KeTS § 33³ lg 1). Keskkonnatasu deklaratsioon esitatakse hiljemalt aruandekvartalile järgneva kuu 17. kuupäevaks keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS. Keskkonnatasu arvutus tuleb esitada ka juhul, kui reaalset keskkonnakasutust pole toimunud.

Saastetasu ei nõuta, kui KeTS § 17 lg-s 1 nimetatud aineid ja ühendeid heidetakse veekogusse, põhjavette või pinnasesse sademeveega sademeveekanaliseerimise kaudu ning see vesi vastab VeeS alusel KeTS § 17 lg 1 p-des 1–7 ja 9 nimetatud ainete ja ühendite osas kehtestatud keskmistele piirväärtustele.

KeTS § 32 lg 6² kohaselt juhul, kui keskkonnaloas on sätestatud kohustus korraldada suublasse juhitud vees sisalduvate saasteainete seiret harvemini kui üks kord kvartalis, arvutatakse saastetasu selle aruandekvartali kohta, mil seiret ei teostata, viimaste saastetasu arvutamise aluseks olnud seiretulemuste alusel.

[1] <https://kliimaministeerium.ee/veemajanduskavad-2022-2027>.

[2] <https://keskkonnaportaal.ee/et/teemad/vesi/pinnavesi/pinnaveekogumite-seisundiinfo>.

[3] <https://keskkonnaportaal.ee/et/teemad/vesi/pinnavesi/pinnaveekogumite-seisundiinfo>.

3.3 Kõrvaltingimuste muutmine

HMS § 3 lg 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja -vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad määrab haldusorgan kaalutlusõiguse alusel (HMS § 5 lg 1). Kaalutlusõigust tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutlusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lg 2). MaaPS § 56 lg 1 p 9 kohaselt märgitakse kaevandamisloale meetmed, mis seatakse maapõue kaitse ja maavara ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning inimese tervisele, varale ja keskkonnale kaevandamisest tuleneva keskkonnahäiringu vähendamiseks. Keskkonnaloaga reguleeritakse mäeeraldisel ja mäeeraldisel teenindusmaal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmed otseselt

kaevandamisest tulenevatele keskkonnamõjudele. Kõrvaltingimused ja seirevajadused sätestatakse keskkonnaloa eriosades vastavalt asjakohasusele.

Kehtivale Tõnumaa turbatootmisala keskkonnaloale nr KMIN-086 on kantud järgmised kõrvaltingimused:

1. Planeeritava kanakulli püsielupaiga piiranguvööndi puhvertsooni, mis jääb mäeeraldise teenindusmaa piiresse, ei ole lubatud rajada kuivenduskraave, sette- ja tuletõrjetee.
2. Turbaheljumi edasikandumise vältimiseks eesvoolu tuleb turbatootmisalalt ära juhitav kuivendusvesi juhtida läbi settebasseinide. Heljumi setitamiseks peab settebasseinides voolukiirus olema 1 cm/s. Settebasseine peab regulaarselt (vähemalt kord aastas ning minimaalse vooluveehulga perioodil) puhastama.
3. Turbatootmisalalt ärajuhitavas kuivendusvees seiratavad parameetrid, seire sagedus ja aeg määratakse vee erikasutusloaga.
4. Pikka aega kestnud põuaperioodil ja tugeva tuule korral (alates 12 m/s) peatada turba tootmine ja laadimine turbatolmu leviku vähendamiseks.
5. Tuleb tagada, et turba transportimisel oleksid koormad selliselt kaetud, et turbatolmu peenosakesed ei lenduks.
6. Turba väljaveoteena kasutada kohalikku Turba teed (nr 8840050), kohalikku Eravalduse teed (nr 8840053) ja Silla-Jädivere kõrvalmaanteed (nr 16155).
7. Kui turbatootmisega kaasnevad mäeeraldisest 500 m raadiuses asuvate elamute elanike kaebused (Keskkonnaametile, Keskkonnainspeksioonile või kohalikule omavalitsusele) turbatootmise käigus tekkiva müra ja/või turbatolmu osas, tuleb loa omanikul turbatootmisalalt levivat müra taset ja/või turbatolmu kontsentratsiooni lähima(te) elumaja(de) juures mõõta. Juhul kui müra tase ja/või turbatolmu kontsentratsioon ületab mõõtmistulemuste põhjal elumaja(de) juures kehtestatud piirnorme, tuleb loa omanikul leida võimalus mürataseme ja/või turbatolmu leviku vähendamiseks (nt tööaja reguleerimine, kõrghaljastuse rajamine, tuule suunaga arvestamine vmt).

Keskkonnaamet on mäeeraldise teenindusmaa laiendamise ja mäeeraldise piiride korrigeerimise kohta andnud keskkonnamõjude eelhindangu ning otsustanud 13.03.2024 kirjaga nr DM-122180-14 Tõnumaa turbatootmisala keskkonnaloa muutmise taotlusele jätta KMH algatamata. Eelhindangus analüüsiti karjääri tööga kaasnevate keskkonnahäiringute võimalikku teket ja levimist ning intensiivsust. Eelhindangu lõppjärelendusena leiti, et kavandataval tegevusel puudub oluline keskkonnamõju. Kavandatava tegevuse mõjualana käsitleti Tõnumaa turbatootmisala mäeeraldise teenindusmaad ning ca 300 m ümber selle, kuna nii kaugele võib teoreetiliselt ulatuda müra või osakeste häiring. Arvestades KMH eelhindangus toodud põhjendusi ja järeldusi ning kaaludes hetkel kehtival loal olevate kõrvaltingimuste aja- ja asjakohasust, asus Keskkonnaamet seisukohale, et varasemad kõrvaltingimused on asjakohased, aga mõned tingimused vajavad ajakohastamist, sealjuures tingimuste tegelikku sisu muutmata.

Alljärgnevalt on selgitatud muudetavale keskkonnaloale määratavate kõrvaltingimuste vajadust.

Kehtival loal olevad kõrvaltingimused

- Kõrvaltingimused nr 1, 2, 4, 5 ja 6 jäävad kehtima muutmata sõnastuses. Põhjendus:

tingimused on jätkuvalt asjakohased.

- Kõrvaltingimus nr 3 sõnastatakse järgmiselt: *Turbatootmisalalt ärajuhitavas kuivendusvees seiratavad parameetrid, seire sagedus ja aeg määratakse keskkonnaval vee eriosas. Põhjendus:* Varasemal tingimusel oli veeseire määratud vee erikasutusloaga nr L.VV/333771. Kuna vee erikasutusluba liidetakse käesolevale loale, pole viide veeloale enam asjakohane ja veega seotud seire tuleb teostada juba ühtse keskkonnaval nr Rapm-022 raames.

- Kõrvaltingimus nr 7 sõnastatakse järgmiselt: *Kui turbatootmisega kaasnevad mäeeraldisest 500 m raadiuses asuvate elamute elanike kaebused (Keskkonnaametile või kohalikule omavalitsusele) turbatootmise käigus tekkiva müra ja/või turbatolmu osas, tuleb loa omanikul turbatootmisalalt levivat müra taset ja/või osakeste kontsentratsiooni ($PM_{2,5}$ ja PM_{10}) lähima(te) elumaja(de) juures mõõta. Juhul kui müra tase ja/või osakeste kontsentratsioon ületab mõõtmistulemuste põhjal elumaja(de) juures kehtestatud piirnorme, tuleb loa omanikul leida võimalus mürataseme ja/või osakeste leviku vähendamiseks (nt tööaja reguleerimine, kõrghaljastuse rajamine, tuule suunaga arvestamine vmt). Põhjendus:* Tingimusel eemaldatakse kaebuste esitamise võimalus Keskkonnainspeksioonile, sest Keskkonnainspeksioon on tänaseks liidetud Keskkonnaametiga.

3.4 Avalikustamise käigus esitatud ettepanekute ja vastuväidete kaalumine

Keskkonnaval nr Rapm-022 muutmise taotluse avalikustamise käigus laekus/ei laekunud ettepanekuid .

3.5 Otsekohalduvad nõuded

Keskkonvaloaga kaasnevad käitajal õigusaktidest tulenevad õigused ja kohustused. Ettevõtte peab järgima atmosfääriõhu kaitse seadust, JäätS, VeeS, MaaPS ja nende alamaktides kajastatud nõudeid ning kohustusi. Keskkonnaamet on seisukohal, et õigusaktidest tulenevaid otsekohalduvaid nõudeid ei ole otstarbekas kanda keskkonnaval. Olulisemad keskkonnavalased kohustused loa omajale on toodud Keskkonnaameti kodulehel rubriigis „Keskkonnakaitseloa omaja meelepea“. Kohustused on leitavad Keskkonnaameti kodulehe aadressilt: <https://www.keskkonnaamet.ee/et/eesmargid-tegevused/keskkonnakaitseloa-omaja-meelespea>.

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)
Martin Nurme
juhataja
maapõuebüroo

Lisad:

1. Keskkonnaluba
2. Geoloogilised läbilõiked
3. Korrastatud ala plaan
4. Mäeeraldise plaan

Teadmiseks: Elektrilevi OÜ, Maa-amet, Märjamaa Vallavalitsus, OÜ Inseneribüroo STEIGER,
Põllumajandus- ja Toiduamet, Riigimetsa Majandamise Keskus, Tarbijakaitse ja Tehnilise
Järelevalve Amet, Transpordiamet

Kaidi Karro
vanemspetsialist
maapõuebüroo

Margit Karu
vanemspetsialist
veeosakond